

Ajuntament
de Barcelona
Institut de Cultura

Glossari

Observatori de Dades Culturals de Barcelona

Última revisió: novembre de 2021

A continuació trobareu la definició de les dades que podeu consultar al web de l'Observatori de Dades Culturals de Barcelona. Aquestes dades formen part de la informació que recull i sistematitza des de fa anys el Gabinet Tècnic de l'Institut de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona.

A l'apartat «Què inclou» de cada àmbit es descriuen els criteris que s'han seguit per a la selecció dels equipaments i de les dades inclosos en aquest web. L'objectiu de l'Observatori no és fer un inventari exhaustiu dels equipaments, sinó que s'ha dut a terme una selecció de centres a partir d'uns criteris específics.

En la majoria dels casos s'ofereixen dades des del 2010, ja que a partir d'aquest any es disposa de dades més homogènies, agregables i comparables.

Sempre que ha estat possible, aquest glossari s'ha treballat conjuntament amb els professionals de cada sector per consensuar definicions i determinar quines dades s'apleguen, com es calculen o com es publiquen.

La ciutat en dades

QUÈ INCLOU	Dades generals de context de la ciutat de Barcelona i síntesi dels indicadors principals dels diferents àmbits de la cultura.
PERIODICITAT	Anual, des de 2013
TERRITORI	Municipi de Barcelona / Àrea metropolitana de Barcelona.
FONT	Diverses fonts. Consulteu la taula de dades.

Museus i espais d'exposicions

QUÈ INCLOU	Museus, espais d'interès arquitectònic i espais d'exposicions que han facilitat dades i que tenen més de 5.000 visitants anuals, o els han tingut en els darrers tres anys.
DEFINICIONS	<p>Museu: institució permanent, oberta al públic i al servei de la societat i del seu desenvolupament, que reuneix un conjunt de béns culturals mobles i immobles, els conserva, els documenta i estudia, els exhibeix i en difon el coneixement per a la recerca, l'ensenyament i el gaudi intel·lectual i estètic i es constitueix en espai per a la participació cultural, lúdica i científica dels ciutadans.</p> <p>Col·lecció: equipament amb col·leccions on s'exposa el conjunt de béns culturals conservats per una persona física o jurídica i que no reuneix les condicions que la llei estableix per als museus.</p> <p>Espai d'interès arquitectònic: edifici o espai patrimonial d'interès històric o artístic, que té un horari de visites establert (ja siguin lliures o concertades) i que disposa d'algun sistema de recompte de visitants.</p> <p>Espai d'exposicions: espai que acull una programació regular d'exhibicions temporals de divulgació cultural (d'arts visuals, d'història, de ciència...) obertes al públic.</p>
PERIODICITAT	Anual, des de 2010
TERRITORI	Municipi de Barcelona.
FONT	Cada centre.
DADES DISPONIBLES	

- **Visitants.** Nombre de persones que accedeixen a l'equipament, independentment de la quantitat de visites o activitats que hi realitzin. Només quan una mateixa entrada permet l'accés a centres museístics distants físicament (o en dies diferents), es pot considerar l'accés d'una mateixa persona als diferents centres com si fossin visitants diferents (per exemple: ArticketBCN, MUHBA Plaça del Rei...).
- **Visites a les exposicions temporals.** Total de persones que han estat comptabilitzades com a visites a les diverses exposicions temporals d'un centre, per compra d'entrada o per algun sistema de control. Si un centre té dues o més exposicions temporals simultànies i té control d'accés a cadascuna, pot donar la suma de visites a aquestes exposicions com a total, encara que compti una mateixa persona dues vegades.
- **Nombre d'exposicions temporals.** Nombre d'exposicions temporals que han començat o finalitzat durant el transcurs d'un any. No es compten les mostres o intervencions integrades en l'exposició permanent, ni les exposicions temporals que no tenen cap sistema de control d'accés ni comptabilitzen les visites.
- **Fons del museu.** Conjunt de béns culturals que el museu adquireix, conserva, documenta, investiga i exhibeix per tal de difondre el coneixement per a la recerca, l'ensenyament i el gaudi intel·lectual i estètic.
- **Llista d'exposicions temporals.** Relació de totes les exposicions temporals que han començat o finalitzat durant el transcurs d'un any. Les visites a les exposicions que abracen dos anys diferents són les que s'han produït durant l'any en curs, no el total de visites de l'exposició.

Arxius i biblioteques patrimonials

QUÈ INCLOU

Arxius històrics i biblioteques patrimonials amb més de 100 consultes presencials anuals. La selecció dels centres i de les dades està en fase d'estudi.

DEFINICIONS

Arxiu històric: organisme o institució des d'on es fan específicament funcions d'organització, de tutela, de gestió, de descripció, de conservació i de difusió de documents i fons documentals.

Biblioteca patrimonial: biblioteca especialitzada en fons bibliogràfic i documental amb valor patrimonial, i que conserva, estudia i difon per a la recerca, l'ensenyament i el gaudi intel·lectual.

PERIODICITAT

Anual, des de 2010

TERRITORI

Municipi de Barcelona.

FONT

Cada centre.

DADES DISPONIBLES

- **Usuaris presencials.** Persones que s'adrecen a l'arxiu per consultar-ne els fons i que són ateses per personal especialitzat de l'arxiu, ja sigui a les mateixes sales de consulta o de manera remota (consultes per telèfon, correu electrònic o fax).
- **Consultes presencials.** Nombre total de consultes que fan els usuaris i que són ateses per personal especialitzat de l'arxiu, ja sigui de manera presencial (sala de consulta) o remota (consultes per telèfon, correu electrònic o fax).

Espais d'arts escèniques

QUÈ INCLOU	Tots els espais on es realitza activitat escènica de manera regular i que recull l'Associació d'Empreses de Teatre de Catalunya (AETCA). Alguns d'aquests espais no són pròpiament teatres.
DEFINICIONS	<p>Sala d'arts escèniques: equipament destinat majoritàriament a la producció i difusió d'espectacles escènics (teatre, dansa i música). Disposa de caixa, infraestructura escènica, una instal·lació de sonorització adequada i un sistema fix d'acollida de públic.</p> <p>Sala especial d'arts escèniques o espai de representacions escèniques: espai, normalment en un equipament no destinat a teatre, que permet la realització de muntatges escènics o d'altres actes que no requereixin infraestructures estables. No sempre disposa de caixa escènica ni d'un sistema fix d'acollida de públic.</p>
PERIODICITAT	Anual, des de 2010
TERRITORI	Municipi de Barcelona.
FONT	Associació d'Empreses de Teatre de Catalunya (AETCA).

DADES DISPONIBLES

- **Espectadors.** Total de persones que han assistit als espectacles.
- **Entrades venudes.** Nombre d'entrades de pagament que s'han adquirit per als espectacles.
- **Aforament.** Nombre de places disponibles per al total de funcions realitzades.
- **Espectacles.** Nombre d'espectacles que s'han programat.
- **Funcions.** Nombre de representacions que s'han fet del total d'espectacles.

Espais de concerts

QUÈ INCLOU	Grans auditoris de la ciutat, sales de música en viu i altres sales que tenen una programació de concerts continuada i estable i que recullen indicadors d'aquesta activitat.
DEFINICIONS	<p>Gran auditori: un auditori és un equipament destinat majoritàriament a la producció i difusió d'espectacles musicals. S'inclouen en aquesta definició els tres grans equipaments musicals públics de la ciutat.</p> <p>Sala de música en viu: espai amb una programació estable de concerts de músics en directe.</p>
PERIODICITAT	Anual, des de 2010

TERRITORI	Municipi de Barcelona.
FONT	Associació de Sales de Concerts de Catalunya (ASACC) i cada centre.

DADES DISPONIBLES

- **Concerts.** Nombre d'espectacles que s'han programat.
- **Espectadors.** Total de persones que han assistit als concerts i als espectacles.

Només per a auditoris:

- **Entrades venudes.** Nombre d'entrades de pagament que s'han adquirit per als espectacles.
- **Aforament.** Nombre de places disponibles per al total de funcions realitzades.

Sales de cinema

QUÈ INCLOU	Sales de cinema comercial.
DEFINICIONS	Sala de cinema, sala de projecció o cinema: espai condicionat per a l'exhibició de pel·lícules que, per norma general, es compon d'una pantalla de projecció i d'un pati de butaques. Cadascuna de les sales d'un multicinema es compta com una sala de cinema.
PERIODICITAT	Anual, des de 2010
TERRITORI	Municipi de Barcelona.
FONT	Institut Català de les Empreses Culturals (ICEC).

DADES DISPONIBLES

- **Sales.** Nombre total de sales del conjunt de cinemes de la ciutat.
- **Espectadors.** Total de persones que han assistit a les projeccions de cinema.
- **Butaques.** Conjunt de butaques del total de sales de cinema.
- **Pel·lícules exhibides.** Nombre de pel·lícules projectades en el total de sales de cinema.
- **Sessions.** Nombre de vegades que s'han projectat les diferents pel·lícules exhibides.
- **Taquillatge.** Recaptació total per venda d'entrades

Fàbriques de Creació

QUÈ INCLOU	Dades de la xarxa municipal de fàbriques de creació.
DEFINICIONS	Fàbriques de Creació: xarxa d'equipaments de titularitat municipal i, en la majoria dels casos, de gestió privada ubicats en espais de caràcter industrial ja en desús. Els espais d'aquesta xarxa donen suport a la creació i ofereixen recursos, eines i serveis per a creadors i artistes (espais de residència, ajuts,

beques, formació, etc.). L'objectiu d'aquests equipaments és acompanyar el procés creatiu dels artistes i incentivar un conjunt de valors com són l'aposta pel risc, el rigor, la qualitat i la professionalitat, l'obertura i la cooperació, la formació i la recerca, i la perspectiva de territori. Actualment la xarxa està formada per 10 equipaments.

PERIODICITAT	Anual, des de 2014
TERRITORI	Municipi de Barcelona.
FONT	Cada centre.

DADES DISPONIBLES

- **Total projectes de creació.** Projectes artístics que es desenvolupen dins del centre. Inclou els projectes fruit d'una residència (permanent o temporal) i els projectes creats durant una estada puntual (per cessió o lloguer d'espai). Es considera l'indicador principal de les fàbriques de creació.
- **Activitats de formació per a professionals.** Nombre d'activitats i d'assistents a les accions formatives relacionades amb la missió del centre i adreçades a professionals. Poden ser activitats formals (cursos, tallers, etc.) o informals (sessions d'intercanvi de coneixement entre artistes residents, etc.).
- **Activitats de difusió dins del centre.** Nombre d'esdeveniments i assistents a les activitats adreçades a difondre algun projecte de creació (espectacles, exposicions, assajos, presentacions artístiques, etc.) oberts al públic i realitzats a les instal·lacions de la fàbrica.
- **Metres quadrats.** Superfície útil de cada centre.

Biblioteques de Barcelona

QUÈ INCLOU	Xarxa pública Biblioteques de Barcelona.
DEFINICIONS	Biblioteca: equipament que facilita l'accés lliure de tota la ciutadania a la informació i al coneixement, i fomenta la lectura. Ho fa mitjançant la seva col·lecció i la seva programació, plural i oberta, connectada amb altres agents culturals, socials i educatius del territori.
PERIODICITAT	Anual, des de 2010
TERRITORI	Municipi de Barcelona.
FONT	Biblioteques de Barcelona.

DADES DISPONIBLES

- **Visites.** Nombre de persones que entren en una biblioteca (s'apliquen coeficients de correcció a les dades que recullen els comptadors).
- **Préstecs presencials.** Nombre de documents físics que l'usuari s'emporta per un temps determinat.
- **Préstecs virtuals.** Nombre de documents que l'usuari es descarrega en línia per un temps determinat.
- **Fons documentals.** Total de documents de la biblioteca.

- **Usos d'ordinadors.** Nombre d'usos que s'ha fet dels ordinadors de la biblioteca.
- **Activitats de difusió cultural i de la lectura.** Nombre d'esdeveniments i de persones que han assistit a les activitats de difusió cultural i de la lectura programades al llarg de l'any.
- **Visites escolars.** Nombre de visites i d'assistents a les visites escolars organitzades. Inclou els alumnes d'escoles bressol, d'educació infantil, d'educació primària, d'educació secundària, de batxillerat, de cicles formatius i d'educació especial.
- **Metres quadrats.** Superfície útil de cada centre.

Centres cívics

QUÈ INCLOU	Conjunt de centres de la xarxa municipal de centres cívics, de titularitat municipal i gestionats majoritàriament per entitats.
DEFINICIONS	Centre cívic: equipament cultural municipal de proximitat orientat al desenvolupament artístic i social del territori més proper, així com a promoure la participació dels ciutadans en la dinàmica cultural de cada barri i, en general, a la promoció de la vida associativa.
PERIODICITAT	Anual, des de 2015
TERRITORI	Municipi de Barcelona.
FONT	Institut de Cultura de Barcelona (ICUB).

DADES DISPONIBLES

- **Activitats de formació.** Nombre total de cursos, tallers i itineraris programats per un centre o per les entitats amb les quals col·labora aquest centre. Es tracta d'activitats que tenen com a objectiu oferir coneixements i fer difusió del saber així com promoure la creativitat artística, el benestar personal i les relacions socials dels participants.
- **Inscripcions a activitats de formació.** Nombre total d'inscripcions als cursos, tallers i itineraris que programa un centre o les entitats amb les quals col·labora aquest centre.
- **Activitats de difusió cultural.** Nombre total d'activitats de difusió cultural programades per un centre o per les entitats amb les quals col·labora. Només es publiquen les dades de les activitats en què es poden comptar els assistents. Engloba les tipologies d'activitats següents:
 - Actuacions i espectacles: concerts, teatre, dansa, circ, audiovisuals, propostes multidisciplinàries...
 - Exposicions, mostres i activitats relacionades: el recompte inclou les activitats que es programen al voltant de les exposicions i les mostres.
 - Xerrades, seminaris, conferències, etc.
- **Assistents a activitats de difusió cultural.** Nombre total de persones que assisteixen a aquelles activitats culturals d'un centre per a les quals es disposa d'algun sistema de recompte d'assistents.
- **Entitats.** Total d'usos que les entitats fan dels diferents serveis que ofereix un centre. Els serveis oferts poden ser de suport genèric (espai de trobada i de referència de l'entitat), de suport a la creació (ús de l'espai per a la realització de noves creacions artístiques), o bé de cessió d'espais per fer-hi actes públics o privats. Una mateixa entitat pot sol·licitar espais per a diferents usos, per la qual cosa les dades no reflecteixen el total real d'entitats, sinó els usos demanats.

- **Metres quadrats.** Superfície útil de cada centre.

Ateneus

QUÈ INCLOU

Ateneus associats a la Federació d'Ateneus de Catalunya (FAC).

DEFINICIONS

Ateneu: entitat sense ànim de lucre vinculada a un patrimoni arquitectònic (sovint un teatre popular o un equipament cívic recuperat històricament pels associats de l'entitat), en el qual es desenvolupen activitats culturals, socials i esportives. Aquestes activitats poden ser de caràcter formatiu (escola de teatre o bàsquet), anar dirigides a persones que les desenvolupen com una afició (grup de tabalers o amics que es reuneixen per jugar a cartes) o bé ser representacions obertes al públic general (concert de música, espectacle de dansa o de teatre). Els ateneus disposen d'espais oberts de trobada on hi ha lloc per a l'activitat, el lleure i la reflexió, i treballen amb valors com la integració i la cohesió social.

PERIODICITAT

Anual, des de 2014

TERRITORI

Municipi de Barcelona.

FONT

Federació d'Ateneus de Catalunya.

DADES DISPONIBLES

- **Associats.** Membres de l'associació que gestiona l'ateneu.
- **Activitats.** Total d'activitats que es duen a terme a la seu de l'ateneu.
- **Sales.** Equipaments que disposen de sales per a representacions escènico-musicals.
- **Butaques.** Nombre de localitats total de les sales per a representacions escènico-musicals.
- **Espectacles.** Nombre de representacions escènico-musicals que s'han fet.
- **Metres quadrats.** Superfície útil de cada centre.

Festivals i fires

QUÈ INCLOU

Festivals i fires de caràcter cultural.

DEFINICIONS

Festival (cultural): esdeveniment reconegut per un nom de marca específic, centrat en un àmbit o forma d'expressió cultural, de caràcter periòdic i una durada temporal limitada, que ofereix una programació singular, orientada a l'espectador (íntegrament o majoritàriament), i que es desenvolupa en un àmbit geogràfic concret.

Fira (cultural): reunió de professionals (productors, proveïdors i comerciants) d'un sector cultural determinat, oberta també al públic general, normalment amb una periodicitat anual i en una localitat determinada. L'objectiu de la fira és contractar la compra i venda de productes o serveis i, al mateix temps, difondre l'activitat del sector.

PERIODICITAT	Anual, des de 2010
TERRITORI	Municipi de Barcelona.
FONT	Cada entitat organitzadora.

DADES DISPONIBLES

- **Dades festivals i fires.** Data d'inici i de fi de l'esdeveniment, àmbit temàtic, assistents al conjunt de les activitats programades i espai on han tingut lloc les activitats.
- **Dades Grec per àmbits.** Nombre d'espectacles, espectadors, aforament i % d'ocupació del conjunt d'actes del Grec Festival de Barcelona classificats per àmbits (teatre, dansa, música...).

Festes

QUÈ INCLOU	Festes de periodicitat anual amb un abast territorial d'interès per a la població de tot el municipi.
-------------------	---

DEFINICIONS	Festa: esdeveniment de caràcter social organitzat de manera pública que generalment commemora un fet important de la història de la ciutat o bé celebra una tradició. És el punt de trobada d'una comunitat local que es reuneix anualment a l'entorn d'uns escenaris comuns i que afirma la seva existència com a col·lectiu a partir d'uns referents simbòlics compartits.
--------------------	---

PERIODICITAT	Anual, des de 2010
TERRITORI	Municipi de Barcelona.
FONT	Cada entitat organitzadora.

DADES DISPONIBLES

- **Dades festes de ciutat.** Data d'inici i de fi de l'esdeveniment, assistents aproximats al conjunt de les activitats programades i espai on han tingut lloc les activitats.
- **Dades festa Mercè.** Assistents a les activitats de la festa de La Mercè, segons les diferents tipologies d'activitat (música, arts de carrer, tradicionals...).

Subvencions/transferències

QUÈ INCLOU En aquest apartat es proporciona informació sobre diferents tipus de transmissions econòmiques de l'Ajuntament de Barcelona, a través de l'Institut de Cultura, a entitats públiques o privades, ja siguin transferències directes o subvencions.

PERIODICITAT Anual, des de 2014

TERRITORI Municipi de Barcelona.

FONT Institut de Cultura de Barcelona (ICUB).

DADES DISPONIBLES

- **Subvenció.** Sistema pel qual s'atorga una aportació econòmica per fomentar una activitat concreta d'utilitat o d'interès cultural, o per promoure la consecució d'un fi públic determinat. L'entitat beneficiària s'obliga a dur a terme l'activitat objecte de la subvenció i a justificar-ne la realització.

Les subvencions s'han classificat en tres tipus:

- **Transferència** de l'Ajuntament cap a **consorcis i fundacions**, per col·laborar en el seu funcionament general o amb motiu de la participació de l'Ajuntament en l'ens destinatari.
 - **Subvenció per convocatòria**, que s'atorga en règim competitiu i per a la qual es publiquen les bases on es fixen les condicions i els requisits d'accés.
 - **Subvenció per conveni.** Acord de voluntats signat amb una empresa, associació o entitat privada que es materialitza en forma de subvenció a les entitats signatàries i en el qual es fixen les condicions de desenvolupament de l'activitat subvencionada.
-
- **Tipus de transferència.** En funció de la finalitat amb què s'efectua una aportació econòmica, es distingeixen dos tipus de transferències: **transferències corrents** (per a activitat o funcionament) i **transferències de capital** (per a inversió en un equipament cultural).
 - **Entitat.** Nom de l'entitat que ha rebut l'aportació econòmica.
 - **Projecte.** Nom del projecte o motiu pel qual l'entitat ha rebut l'aportació econòmica.
 - **Import.** Import de l'aportació concedida i efectivament aplicada. Si un projecte subvencionat no s'acaba duent a terme i l'import de la subvenció es retorna a l'Ajuntament l'any següent, constarà en negatiu al llistat de subvencions de l'any en què s'ha fet la devolució.